

Gispen telefooncel

Wist u dat ... op 1 juli jl. een telefooncel van Museum Elisabeth Weeshuis in Culemborg verplaatst is naar Gispen International BV? De cel is een ontwerp van de architect L.C. van der Vlugt en de typografie is van de hand van W.H. Gispen. De cel werd in 1931 door Gispen in productie genomen en heeft tot 1963 het straatbeeld van Nederland bepaald. Op dit moment wordt de telefooncel gerestaureerd en we hopen de cel volgend jaar in het Gispen Museum te kunnen tonen. Wij bedanken Pot Verhuizingen/Logistiek te Amersfoort voor het vakkundig en geheel belangeloos uitgevoerde transport!

Sylvia van Schaik, conservator
Stichting Gispen Collectie

Een ontmoeting met mevrouw Gispen (2)

Zoals ik aankondigde in de eerste Nieuwsbrief zijn er allerlei anecdotes over de heer W.H.Gispen. Mijn bron, mevrouw Gispen van der Griend, weet zich veel te herinneren uit oude tijden.

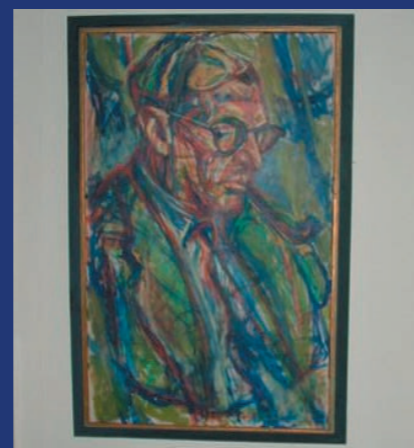
Iets over de oorlogsjaren.

Zo vertelde ze me dat haar man werd opgepakt door de Duitsers in 1941 omdat hij een brief had gestuurd aan Seys-Inquart met de mededeling dat hij geen lid wilde worden van de cultuurkamer. Mevrouw Gispen ging dagelijks naar de gevangenis en wilde de gevangenisdirecteur spreken om hem te vertellen dat ze het belachelijk vond haar man voor zoiets op te pakken. De directeur sprak ze nooit maar de boodschap kwam wel over want na drie weken iedere dag aan de poort te klagen kwam haar man weer vrij.

Dat duurde echter niet lang want op een dag zat hij te schilderen in een café in Scheveningen. Het was koud buiten en hij had gevraagd of hij binnen aan het raam mocht zitten om de duinen en de zee te schilderen. De Duitsers kwamen het café binnen en pakten hem weer op. Hij zou nu een spion zijn die de Duitse barricades in kaart bracht. Deze keer zat hij twee weken vast.

De fabriek in Rotterdam lag stil, er was immers geen staal te krijgen. Dit was voor hem de aanleiding om ontwerpen te maken voor houten meubilair.

De familie moest uitwijken naar Epe waar het veiliger was. Samen met de bekende binnenhuisarchitect Bas van Pelt bewoonde hij een kookhuisje van vrienden. Er werd daar veel geschilderd, voornamelijk portretten. Bij gebrek aan doek werden de doeken vaak aan twee kanten gebruikt.

Zelfportret

Toen de oorlog voorbij was, zijn ze teruggedaan naar Den Haag waar ze tientallen jaren gelukkig hebben gewoond.

Peter J. Baauw,
PR & Sponsoring

Oud & Nieuws

Nieuwsbrief 02 - 05

Van de voorzitter

Het is gelukkig niet bij één nieuwsbrief gebleven. Hierbij presenteer ik u als voorzitter van de Stichting Gispen Collectie nummer 2!

Vooral dankzij vrijwilliger Guus Larsen die er 'bovenop zit' is het gelukt om weer een interessante nieuwsbrief te maken vol met wetenswaardigheden. Het eerste exemplaar heeft aangetoond dat het gewaardeerd wordt regelmatig wat te horen over het verleden van Gispen. Wat het museum in Culemborg betreft kan ik melden dat het goed bezocht wordt door bezoekers uit het hele land. De bezoekers zijn onverdeeld enthousiast over de presentatie.

Er wordt op dit moment achter de schermen door de medewerkers van de Stichting hard gewerkt aan de voorbereidingen van het komende jubileumjaar. Volgend jaar, 2006, bereikt Gispen de achtenswaardige leeftijd van 90 jaar! In de volgende nieuwsbrief meer hierover maar nu alvast een tipje van de sluier.

Tijdens het Museumweekend van 2006, wat op zaterdag 8 en zondag 9 april wordt gehouden, zal het Gispen Museum

voor het publiek geopend zijn en komt er een soort "Tussen Kunst & Kitsch" evenement waarbij eenieder zijn (Gispen?) meubel kan laten beoordelen door experts zoals André Koch en Sylvia van Schaik.

In het Nederlands Architectuurinstituut wordt van 10 maart tot 18 juni een tentoonstelling georganiseerd met de titel: "Gispen in Rotterdam. Nieuwe verbeelding van het moderne".

Deze tentoonstelling gaat over de fotografie en typografie van Gispen in de jaren '20-'30.

De vrijwilligers van de Stichting Gispen Collectie werken nog aan andere projecten, maar daarover later meer!

Wat mij brengt bij de afsluiter: 'zonder de hulp van oud-Gispenaren als Wim van Heusden, Peter Baauw, Jos van den Berg en de al eerder genoemde Guus Larsen zou dit niet mogelijk zijn!!

John Venneman
voorzitter Stichting Gispen Collectie

De sponsors en "vrienden van" ontvangen de nieuwsbrief per post maar het is ook mogelijk deze te downloaden van www.gispen.com/ en klik daarna door naar historie. Veel leesplezier met "Oud & Nieuws" en als u nog input heeft voor een volgend nummer, stuur ons dan een e-mail.

- > Van de voorzitter
- > Herinrichting Gispen Museum
- > Gastrubriek
- > Nieuwe aanwinsten
- > André Koch en zijn publicaties over Gispen
- > Weetjes
- > Een ontmoeting met mevrouw Gispen

Colofon

Bijdragen
dr. G.H.Gispen
drs. Sylvia van Schaik
Peter J. Baauw
John Venneman
Fotoredactie
Diane van Veen
Vormgeving
Tamara van den Berg
Productie
Matthijs Elsing
Distributie
Gerry Lippes
Coördinatie en eindredactie
Guus Larsen

E-mail
museum@gispen.nl

Herinrichting Gispen Museum

De Stichting Gispen Collectie streeft ernaar om elk jaar een aantal nieuwe objecten te laten zien in het Gispen Museum. Als conservator van de Stichting ben ik verantwoordelijk voor het selecteren van deze objecten en het benaderen van (nieuwe) bruikleengevers. Sinds medio oktober zijn er in totaal zo'n zestig voorwerpen te zien, waarvan vijftien nieuwe voorwerpen.

Het vinden van nieuwe interessante en bijzondere voorwerpen, vooral uit de periode 1916-1931, is een moeilijke bezigheid. Deze periode kenmerkt zich vooral door uncia en speciaal op maat gemaakte voorwerpen. Gelukkig hebben we twee nieuwe, bijzondere objecten in bruikleen: een houten wieg en een opticienstoel. Uit de periode 1949-1971 zijn een aantal nieuwe voorwerpen te zien van de hand van Wim Rietveld en André Cordemeyer. Bijzonder is vooral fauteuil no. 416 in rood polyester.

Tevens zal er een nieuwe handout in het museum liggen met aangepaste teksten en informatie over de producten die te zien zijn in het Gispen Museum. We hopen dat u snel komt kijken!

Sylvia van Schaik, conservator
Stichting Gispen Collectie

Gastrubriek

Ik stel het erg op prijs om namens de familie en als lid van het Comité van aanbeveling een bijdrage te mogen leveren aan deze nieuwsbrief.

Het geeft mij de gelegenheid om onze grote waardering uit te spreken aan al diegenen die als vrijwilliger actief zijn in de Stichting Gispen Collectie. Het museum blijkt nu al een groot succes. Men is er in geslaagd om met groot enthousiasme en doorzettingsvermogen een museum in te richten met een bijzondere verzameling van een belangrijk deel van het ontstaan van de industriële vormgeving. Hierdoor kan het publiek daar kennis van nemen.

Ik weet zeker dat mijn vader het fantastisch zou hebben gevonden. Het zou hem een enorme voldoening geven dat het niveau van zijn werk die erkenning heeft gekregen en natuurlijk ook aan het feit dat er een opleving is van zijn ontwerpen. Een voorproef daarvan heeft hij nog beleefd aan het proefschrift van André Koch.

Graag schrijf ik iets over de familie en hoe dat vroeger was.

Het is denk ik wel bekend dat mijn vader (Willem of Wim; hij heette nooit Willem H.) tweemaal getrouwd was. Het eerste huwelijk werd voor de oorlog ontbonden. De drie kinderen, Steven, Antoinette en Gerhard zijn er nog steeds, maar ook de jongste daarvan – schrijver van dit stukje – is bijna tachtig.

Het tweede huwelijk, met Riek van de Griend, duurde tot aan zijn dood, in 1981. Hun zoon Kees werd in de oorlog geboren en is dus ook de zestig gepasseerd, maar dat is hem, net als bij onze vader, niet aan te zien.

Zoals u weet heeft Riek Gispen de opening van het museum in november

2004 met zwier verricht, "zo trots als een aap". Zij woont sinds kort bij haar zoon Kees in Amerika.

Geen van de vier kinderen is ooit bij de fabriek betrokken geweest. Daar was ook nooit sprake van. Het was geen familiebedrijf en ieder ging zijn eigen weg.

Steven, de oudste werd eerst telegrafist, vertrok in maart 1940 naar zee en bleef daar tot 1945.

Daarna emigreerde hij als elektro-technicus met zijn Schotse vrouw naar de USA en maakte daar carrière o.a. bij de bouw en besturing van raketten. Na zijn pensioen legde hij zich toe op grafiek en grafisch ontwerpen en gaf daarin les.

Antoinette ging naar de Academie voor Beeldende Kunst en is nog altijd actief als kunstenaar, ze schildert en maakt mozaïeken en glaskunst.

Gerhard, dat ben ik dus, werd huisarts in Gouda en later bedrijfsarts in Rotterdam, eerst bij de RDM, die toen nog grote schepen bouwde en daarna bij de Shell raffinaderij in Pernis.

Kees, de jongste, studeerde geschiedenis en is professor in de moderne geschiedenis aan de universiteit van Mississippi. Hij is een autoriteit op het gebied van de Duitse industrie tussen 1870 en nu.

Kortom, bij alle kinderen vind je iets terug van kunst en/of betrokkenheid bij industrie. Het zal wel de vallende appel zijn.

G.H. Gispen
lid Comité van aanbeveling

André Koch en zijn publicaties over Gispen

André Koch is universitair docent Kunstgeschiedenis aan de Universiteit Leiden en is bestuurslid van de Stichting Gispen Collectie. Inmiddels zijn er drie standaardwerken over Gispen verschenen.

In 1988 werd zijn promotieonderzoek in boekvorm gepubliceerd getiteld "Industrieel ontwerper W.H. Gispen een modern eclecticus (1890-1981)." Het boek werd in 1998 herdrukt met bijbehorend supplement "W.H. Gispen, a pioneer of dutch design" en is inmiddels officieel uitverkocht.

Naar aanleiding van het 80-jarig bestaan van het bedrijf Gispen werd in 1996 de tentoonstelling "Ontwerpen voor Gispen" georganiseerd in het Nederlands Architectuurinstituut te Rotterdam. Bij de tentoonstelling verscheen onder de redactie van Barbara Laan en André Koch de catalogus "Collectie Gispen. Meubels, lampen en archivalia in het NAI, 1916-1980."

Zijn nieuwste publicatie is zojuist verschenen en heet "W.H. Gispen serieproducten 1923-1960 (ISBN 90-6906-036-1)." Onze conservator Sylvia van Schaik stelt André Koch een aantal vragen.

Waardoor bent u zo gefascineerd door Gispen?

In 1977 was ik op zoek naar een onderwerp voor mijn doctoraal-scriptie. In Tilburg zag ik een interieur met Gispen-lampen. Dit is het afstudeeronderwerp geworden waaraan het Stedelijk Museum in Amsterdam in 1980 een tentoonstelling wijdde. W.H. Gispen was nog bij de opening aanwezig. Daarna was er nog zo veel materiaal over, waardoor het idee werd geopperd om te promoveren op het onderwerp W.H. Gispen.

Wat maakt uw laatste publicatie anders dan de twee eerder verschenen boeken over Gispen?

Vergelijk het met een vogelgids als Zien is kennen. Het is een gids om op te zoeken of een serieproduct naar het ontwerp van W.H. Gispen is. Bovendien worden veranderingen die producten ondergingen en de verschillen met de replica behandeld.

Er verschijnt tevens dit jaar een boek over de Van Nelle fabriek. U heeft een bijdrage geleverd, hoe kan het ook anders, over het aandeel van Gispen in de Van Nelle fabriek. Kunt u hierover iets meer vertellen?

Het is een misverstand dat het gaat over het aandeel van Gispen in dit hoofdstuk. Het komt weliswaar aan de orde, maar het eigenlijke onderwerp is de symbolische betekenis van de interieurs.

De uitkomsten van recent onderzoek heb ik verschillende betekenislagen over de interieurs kunnen leggen, vanuit de theosofie, antroposofie en de graallegende.

Al deze publicaties over Gispen ; begint het onderwerp inmiddels niet uitgeput te raken? Of is er nog steeds veel over te schrijven?

Er blijft nog veel te onderzoeken over, maar voorlopig wil ik dat graag aan anderen overlaten.

Nieuwe aanwinsten

Een van onze nieuwe aanwinsten, die de Stichting via schenking heeft verkregen, is een uitschuiftafel no. 3707 met daarbij vijf stoelen no. 1263 uit de jaren zestig.

Uitschuiftafel no. 3707 heeft een telescoopframe met poten van grafietzwart gelakt vierkante buis. De tafel kan via het telescoopframe heel makkelijk worden uitgeschoven waardoor extra bladruimte kan worden gecreëerd. Het blad was verkrijgbaar in aformosia (roodkleurig) of teak. De tafel is door Gispen geïntroduceerd in november 1961 en in productie geweest tot 1973. Het ontwerpteam Gispen is verantwoordelijk voor het ontwerp.

Stoel no. 1263 is een ontwerp van André Cordemeyer. De stoel met verchromd frame werd geïntroduceerd bij Gispen in 1963 en dezelfde stoel met grijs gelakt en gemoffeld frame, no. 1262, werd vier jaar eerder in 1959 geïntroduceerd. Beide stoelen waren een groot succes en bleven t/m 1980 in productie. De stoel heeft zelfinstellende nylon vloerbeschermers, zogenaamde Delrin-doppen, die zich aanpassen aan de helling van de ondergrond.

Onze nieuwe aanwinst in de opslag

Sylvia van Schaik, conservator
Stichting Gispen Collectie